

Agrobosbouw NL

RRP-nieuwsbrief 2

Van RRP naar HVP....

Ons land kan, net zoals de andere EU-landen, aanspraak maken op 'ons' deel van de door de EU vrij gemaakte fondsen voor corona-compenserende maatregelen. Daarbij kan Nederland naar verwachting aanspraak maken op ongeveer € 5,96 miljard euro aan subsidies uit het zogenaamde Recovery and Resilience Plan ofwel RRP.

Zo begonnen we onze vorige nieuwsbrief, verder schreven we toen dat de Nederlandse invulling van het RRP zou bestaan uit in totaal 23 voorgestelde maatregelen, waaronder 5 (19 t/m 23) onder het kopje 'Natuur en landbouw', met als maatregel nummer 20 'Stimulering van agroforestry en voedselbossen op landbouwgronden'. Deze maatregel is in essentie gericht op de realisatie van zo'n 5.000 ha agroforestry in de periode 2022 tot en met 2024, met een korte aanlooperperiode dit jaar en een afrondings-periode in 2025, en daarnaast op de daarbij horende kennisontwikkeling en kennisdeling.

Voor deze maatregel was een bedrag van 36 miljoen euro opgevoerd. Was, want zoals we toen ook al schreven: "Mocht de Nederlandse inzet op dit gebied (naar verwachting) succesvol zijn en wat deze maatregel betreft ook daadwerkelijk tot realisatie komen (langlopende coalitieonderhandelingen helpen daarbij in ieder geval niet echt...), dan krijgt agroforestry in ons land op korte termijn al een forse (extra) duw in de rug."

Of de Nederlandse inzet op dit gebied succesvol zal zijn, moet nog blijken: niet alleen heeft de Nederlandse economie in coronatijd het beter c.q. minder slecht gedaan dan eerder gedacht, zodat het niet meer gaat over het aanspraak kunnen maken op ongeveer € 5,96 miljard euro aan subsidies uit het Europese corona herstellfonds, maar om zo'n 4,7 miljard. Maar we zijn het enige land in de EU dat zijn plan nog niet in Brussel heeft ingediend. Maar wat agroforestry betreft wat minder geslaagd is: in de onlangs gepubliceerde eerste versie van het volledig nieuwe, inmiddels tot Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) omgedoopte, plan komt geen enkele maatregel gericht op de versnelde uitrol van agroforestry in ons land meer voor. Tot de daadwerkelijke realisatie van maatregel 20 van het oude RRP gaat het de komende jaren dus helaas niet komen, en dus ook niet tot een forse (extra) duw in de rug van agroforestry in ons land, althans niet via deze weg.

De omschrijving van de regering Rutte IV bij het HVP luidt nu als volgt: *"In dit document wordt een reeks maatregelen (investeringen en hervormingen) gepresenteerd die kansrijk lijken om te voldoen aan de voorwaarden in de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit-verordening en daarmee deel zouden kunnen gaan uitmaken van het uiteindelijke Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan (HVP). De maatregelen zijn onderverdeeld over de 6 pijlers uit de HVP-verordening, met pijler 6 als horizontaal thema dat in alle andere pijlers terug komt. Het document betreft een eerste conceptplan. Na raadpleging van de Tweede Kamer zal op basis van dit eerste concept de formele dialoog met de Europese Commissie en de raadpleging van verschillende groepen belanghebbenden starten. Het streven is om een tweede, finale conceptversie van het plan eind mei 2022 gereed te hebben en deze in juni met de Tweede Kamer te delen.*

Het kabinet hecht veel belang aan een stevig en ambitieus HVP. Door in te zetten op structurele hervormingen en investeringen die aansluiten bij de landspecifieke aanbevelingen en de groene en digitale transitie, kan maximale synergie worden gevonden met Europese ambities en afspraken op dit terrein. Het coalitieakkoord bevat ambitieuze toekomstplannen op het gebied van onder andere klimaat, arbeidsmarkt, onderwijs en innovatie. Voor elk van de pijlers is daarom een bredere toelichting van het Nederlandse beleid toegevoegd. Alle maatregelen uit het HVP vormen een onlosmakelijk onderdeel van de bredere ambitie zoals deze uiteengezet is in het coalitieakkoord.

De maatregelen in het Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) leveren een aanzienlijke bijdrage aan een doeltreffende aanpak van de landspecifieke aanbevelingen uit het Europese Semester. In de landspecifieke aanbevelingen wordt onder andere de nadruk gelegd op het Nederlandse belastingstelsel, prikkels voor zelfstandigen, het stimuleren van private investeringen, verbeteringen op de woningmarkt en de aanpak van de pandemie en de gevolgen hiervan. Naast de hervormingen van de tweede pijler van het pensioenstelsel zijn ook de hervormingen van het Nederlandse belastingstelsel voor Nederland van groot belang en zijn daarom sterk vertegenwoordigd in het Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan. Een andere prioriteit is het stimuleren van private investeringen, voornamelijk op het gebied van groene en digitale transitie. Daarnaast is (en wordt) er structureel geïnvesteerd in de zorg en in het onderwijs.”

Het Ministerie van LNV liet wat dat onderwerp betreft aanvullend nog het volgende weten: *“Het besluit over de inzet van deze middelen (toen nog de 36 miljoen zoals opgenomen in het ‘oude’ RRF) lag bij de coalitie, en het nieuwe kabinet heeft afgesproken dat deze middelen worden ingezet om al begrote uitgaven en uitgaven uit het coalitieakkoord te financieren (zie ook de begroting coalitieakkoord). Het RRF is dus niet van de baan, maar het eerdere voorstel voor agroforestry zal geen onderdeel uitmaken van het plan dat komend voorjaar wordt opgesteld onder regie van de minister van Financiën en in Brussel zal worden ingediend. Dat had een mooie kans kunnen zijn (voor agroforestry), dus wat dat betreft natuurlijk jammer. Agroforestry is wel opgenomen in het NSP via de ‘interventie productieve investeringen’, van waaruit investeringssteun mogelijk is. Besluiten hierover worden in de komende maanden verder in afstemming tussen rijk en provincies gemaakt.”*

Kortom: de kans dat de tweede, finale conceptversie van het ‘nieuwe VHP’ (die eind mei 2022 gereed moet zijn zodat dat in juni met de Tweede Kamer kan worden besproken), een versie van maatregel 20 over agroforestry zal bevatten, is nihil. Het NSP gaat in principe pas vanaf 1 januari 2023 gelden, en de ‘interventie productieve investeringen’ dus ook? Subsidie voor de aanplant van bomen op landbouwgrond werd drie jaar geleden voor het eerst al aangekondigd in het Klimaatakkoord 2019: *“Het Rijk zet zich in om hiervoor, in overleg met decentrale overheden, mogelijkheden te bieden in het nieuwe GLB, en zal ter overbrugging daarnaar financieel bijdragen via een op te stellen subsidieregeling voor bomen, houtige landschapselementen en agroforestry op landbouwbedrijven waarvoor de vertrekpunten worden uitgewerkt in de op te stellen Bossenstrategie.”* Dat laatste is wel gebeurd, maar tot de instelling van een subsidieregeling voor de aanplant van bomen, voor bomen, houtige landschapselementen en agroforestry op landbouwbedrijven is het nog altijd niet gekomen.

Zo stond in het in april vorig jaar door het ministerie van LNV gepubliceerde rapport ‘Samen maken we de omslag naar kringlooplandbouw, Tweede Resultatenoverzicht’ onder het kopje Stimulering landschapselementen en agroforestry het volgende: *“De investeringsregeling voor de stimulering van landschapselementen en agroforestry wordt gefinancierd vanuit klimaatgelden en overhevelingsgelden vanuit het GLB. De regeling is ingesteld om zowel de biodiversiteit als de CO2-vastlegging in agrarisch gebied te vergroten en daarmee bij te dragen aan kringlooplandbouw, herstel van biodiversiteit en de klimaatopgave. Vanaf januari 2021 is 15 miljoen euro aan overhevelingsgelden vanuit het GLB beschikbaar. Openstelling van de regeling in 2020 is niet haalbaar gebleken omdat de transitieverordening van de Europese Commissie als grondslag voor de regeling nog niet gereed was en er nog tijd nodig is om de ICT-systemen voor de beoordeling van de aanvragen te ontwikkelen. De verwachting is dat in de komende weken meer bekend wordt over de verdere uitvoering.”*

Navraag bij het ministerie van LNV leverde toen, alweer zo’n jaar geleden intussen, de reactie op dat *“het nog steeds de verwachting is dat voor de zomer meer bekend wordt over de verdere uitvoering”* en nu ligt er dus, van weer een iets andere omschrijving voorzien, deze toezegging: *“Agroforestry is wel opgenomen in het NSP via de ‘interventie productieve investeringen’, van waaruit investeringssteun mogelijk is. Besluiten hierover worden in de komende maanden verder in afstemming tussen rijk en provincies gemaakt.”*

Mocht het er deze keer echt van gaan komen, van de instelling van een subsidieregeling voor de aanplant van bomen op landbouwgrond, dan zullen we u daarvan op de hoogte brengen via onze reguliere nieuwsbrieven!

De klimaatmakelaars van de Stichting Agrobosbouw NL